

**NATIONELL
PLATTFORM**
för arbete med naturolyckor

Handlingsprogram

Nationell plattform för arbete med naturolyckor

2012

MSB:s kontaktpersoner:

Mette Lindahl Olsson 010-240 51 27

Åke Svensson, 010-240 52 87

Janet Edwards, 010-240 51 08

Dokumentet senast uppdaterat: 2011-11-09

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 FN och Hyogo Framework for Action	7
1.3 MSB:s uppdrag	9
1.4 Avgränsningar.....	9
1.5 Nuvarande situation.....	10
1.5.1 Globalt.....	10
1.5.2 Europa.....	11
1.5.3 Sverige.....	11
2. Syfte, verksamhetsidé och mål	13
2.1 Syfte och verksamhetsidé.....	13
2.2 Insatsområden och mål	13
2.2.1 Insatsområde 1 - Samverkan och samordning mellan myndigheter och organisationer	14
2.2.2 Insatsområde 2 - Effektiv dataförsörjning.....	14
2.2.3 Insatsområde 3 - Forskning, utveckling och kunskapsförsörjning ...	14
2.3 Aktiviteter	15
3. Medverkande myndigheter	16
3.1 Inledning.....	16
3.2 Medverkande myndigheter	16
4. Organisation och arbetsformer	17
4.1 Struktur för den svenska nationella plattformen	17
4.2 Ansvar och arbetsuppgifter	18
4.2.1 Styrgrupp	18
4.2.2 Myndighetsnätverket	18
4.2.3 Referensgrupper.....	19
4.2.4 Arbetsgrupper.....	19
4.2.5 Sekretariatets arbetsuppgifter	19
4.2.6 Styrande dokument	19
4.3 Information och kommunikation	20
4.4 Finansiering av verksamheten	20
4.4.1 Möten med styrgrupp och myndighetsnätverk	20
4.4.2 Sekretariat	20
4.4.3 Aktiviteter	20
4.4.4 Referensgrupper.....	21
5. Rapportering och uppföljning	22
5.1 Styrgrupp	22
5.2 Medverkande organisationer i den Nationella plattformen	22
5.3 Regeringen	22

5.4 FN-ISDR.....22

Uppdatera innehållsförteckningen genom att placera markören i förteckningen och trycka F9, välj uppdatera hela tabellen.

Sammanfattning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har regeringens uppdrag att i samverkan med berörda myndigheter och organisationer hålla en nationell plattform för arbete med naturolyckor. Syftet är att förbättra samordningen av arbetet med att förebygga och milda effekterna av naturolyckor i Sverige.

Åtgärderna ska syfta till att uppfylla Sveriges åtaganden enligt Hyogodeklarationen och Hyogo Framework for Action.

Sveriges nationella plattform för arbete med naturolyckor bildades officiellt i samband med styrgruppsmötet den 13 september 2007.

Verksamhetsidén för den svenska nationella plattformen är:

Att skapa ett säkrare Sverige genom att minska riskerna för naturolyckor och öka samhällets förmåga att hantera dem.

Att utgöra en arena för samverkan mellan organisationer och befintliga nätverk för att öka den samlade förmågan hos samhällets aktörer.

Att stödja berörda aktörer med underlag i arbetet med naturolyckor på lokal, regional och nationell nivå.

Det övergripande målet för arbetet inom den nationella plattformen är att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor genom att samordningen förbättras på lokal, regional och nationell nivå. För att uppnå detta genomförs arbete inom följande tre prioriterade insatsområden för vilka mål har angivits:

1. Samverkan och samordning mellan myndigheter och organisationer
2. Effektiv dataförsörjning
3. Forskning, utveckling och kunskapsförsörjning

I en separat verksamhetsplan anges strategier som är vägledande för hur arbetet inom plattformen ska bedrivas för att bidra till att nå handlingsprogrammets mål. Arbetet genomförs i aktiviteter som samverkande myndigheter bidrar med resurser till, aktiviteter hos ansvariga myndigheter eller genom medverkan av andra aktörer. Aktiviteterna kan vara av olika typer (t.ex. seminarier, utredningar, projekt) och rikta sig till olika målgrupper.

Den nationella plattformens organisation består av:

- **Styrgruppen** som svarar för inriktning och övergripande styrning av arbetet. Deltagare är generaldirektörerna (eller motsvarande) från de organisationer som ingår i plattformen.
- **Myndighetsnätverket** som genomför det löpande arbetet inom plattformen. Myndighetsnätverket utgörs av en utsedd representant per myndighet eller organisation till vilka det också utsetts suppleanter.

- **Kontaktpunkt (HFA Focal Point) och sekretariat vid MSB** som ansvarar för koordinering, kommunikation, internationella kontakter, rapportering och administration av plattformens arbete. MSB representerar också Sverige i European Forum for Disaster Risk Reduction (EFDRR) som sedan 2009 är etablerat med ett roterande ordförande och vice ordförandeskap. (Sverige var ordförande 2010.)
- **Arbetsgrupper** som kan tillsättas för arbete med avgränsade uppgifter
- **Referensgrupper** som kan etableras vid särskilda behov.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Naturhändelser, som skyfall, stormar, översvämningar, erosion och jordskred är naturliga fenomen som alltid har förekommit. En naturolycka uppstår först när något av värde drabbas av en sådan händelse och orsakar skador på människor, egendom, miljö eller andra ekonomiska värden.

Inom ramen för plattformens arbete och i plattformens dokument avses med **naturolycka** ”naturhändelser med negativa konsekvenser”, från den mer begränsade olyckan till naturhändelser med mycket omfattande eller katastrofala konsekvenser, ofta benämnda naturkatastrofer. Det finns dock ingen absolut gräns mellan olycka och katastrof varför begreppet ”naturolycka” används genomgående.

Sverige är, jämfört med många andra länder, relativt förskonat från naturolyckor. Trots det så förorsakar naturolyckor stora skador på samhälle, ekonomi och miljö samt drabbar människor på olika sätt. Samhällets och människors sårbarhet inför risker med naturhändelser förväntas också öka på grund av klimatförändringen, befolkningsökning och urbanisering. Redan i dagens klimat och med dess variationer är samhällsviktiga funktioner som till exempel elförsörjning och dricksvattenförsörjning sårbara.

Klimatförändringarna kommer att påverka alla samhällets system och sektorer i varierande grad. Att anpassa sig till klimatförändringarna är nödvändigt. Klimat- och sårbarhetsutredningen (SOU 2007:60) bedömer att en viss fortsatt uppvärmning inte går att undvika, men det är fortfarande möjligt att i viss mån skydda samhällen och ekonomi från följderna. Arbete med att begränsa klimatförändringens effekter måste ske från två håll – att minska utsläppen av växthusgaser och att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Enligt Klimat- och sårbarhetsutredningen överväger vinsterna av tidiga åtgärder med marginal de ekonomiska kostnaderna av att inte agera.

För att skapa ett samhälle som är resiliert vid naturolyckor och anpassat till framtida förutsättningar krävs insatser på internationell, nationell, regional och lokal nivå samt av den enskilde, baserade på gemensam förståelse. För att nå resultat krävs politiska inriktningar och beslut för att genomföra förebyggande och skadebegränsande åtgärder. Det krävs också anpassning av samhället till ett förändrat klimat samt att alla berörda parter tillsätter resurser för arbetet.

1.2 FN och Hyogo Framework for Action

Ett omfattande FN-arbete pågår för att förebygga naturolyckor och naturkatastrofer och minimera effekterna av dem. Vid FN:s världskonferensen i Kobe, Japan, 2005 samlades delegationer från 168 länder och antog en tioårsplan - Hyogo Framework for Action 2005-2015: Building the Resilience

of Nations and Communities to Disaster- med syftet att göra världen säkrare mot naturolyckor genom arbete med att reducera risker för och minska konsekvenserna av naturkatastrofer. Huvudmålet är att förluster i liv, sociala, ekonomiska och miljömässiga tillgångar orsakade av naturolyckor påtagligt ska ha minskat år 2015.

Länderna har också åtagit sig att följa Hyogodeklarationen och Hyogo Framework for Action (HFA) och inrätta en så kallad nationell plattform för sitt arbete med "katastrofriskreducerande arbete" (Disaster Risk Reduction, DRR)¹. Arbetet initierades av FN-organet International Strategy for Disaster Reduction, FN-ISDR.

Varje land avgör själv hur den nationella plattformen ska byggas upp. I en del länder organiseras plattformen som samverkan mellan myndigheter, i andra som ett fristående nätverk.

"Hyogo Framework for Action" anger 3 övergripande strategier och fem prioriterade områden för arbetet med att reducera risken för, och effekterna av naturolyckor:

1. Säkerställa att arbetet med att reducera risker för naturkatastrofer är nationellt och lokalt prioriterat
2. Identifiera, värdera, övervaka risker och utöka tidig varning
3. Använda kunskap, innovationer och utbildning för att förbättra säkerhet och uthållighet på alla nivåer
4. Reducera underliggande riskfaktorer
5. Stärka beredskapen för insatser och återuppbyggnad på alla nivåer

För att stödja europeiska länder i sitt arbete med implementering av HFA, bildades European Forum for Disaster Risk Reduction november 2009 och det fungerar som en regional plattform. EFDRR främjar bl.a. regionala program, teknik- och metodutveckling, utbildning, träning, erfarenhetsutbyten, spridning av goda exempel, kapacitetsutveckling, och forskning för katastrofriskreducering.

Detta arbete utförs med stöd av FN-ISDR som samarbetar med Council of Europe- EUR-OPA och den europeiska kommissionen för att öka ländernas förmåga att införliva de fem principer som ingår i Hyogo Framework for Action. EFDRR identifierar de luckor som finns samt diskuterar, rekommenderar, och jobbar för förbättringar på regional, nationell, och lokal

---

¹ *The concept and practice of reducing disaster risks through systematic efforts to analyse and manage the causal factors of disasters, including through reduced exposure to hazards, lessened vulnerability of people and property, wise management of land and the environment, and improved preparedness for adverse events. (Källa: UNISDR Terminology on Disaster Risk Reduction ,2009)*

nivå. HFA kontaktpunkterna och representanter för de nationella plattformarna i Europa träffas en gång per år.

Dessutom träffas HFA kontaktpunkterna samt representanter från nationella plattformar i Norden årligen för utbyta erfarenheter

1.3 MSB:s uppdrag

I Sverige har MSB regeringens uppdrag att hålla en nationell plattform för arbete med naturolyckor.

Den svenska plattformen bildades officiellt i samband med ett möte mellan generaldirektörer för 16 myndigheter, Utrikesdepartementet och Försvarsdepartementet den 13 september 2007. I december 2007 anmälde UD officiellt till FN-ISDR Räddningsverket som dåvarande kontaktpunkt (HFA Focal Point) för den svenska nationella plattformen. Idag är MSB kontaktpunkt och ansvarig för den svenska plattformen när det gäller det nationella åtagandet enligt HFA medan Utrikesdepartementet ansvarar för övriga delar. MSB representerar också Sverige i European Forum for Disaster Risk Reduction (EFDRR), som sedan 2009 är etablerat med ett roterande ordförande och vice ordförandeskap. MSB innehade forumets första ordförandeskap.

1.4 Avgränsningar

FN definierar tre huvudgrupper av naturhändelser som kan orsaka olyckor och katastrofer:

1. Geologiska
2. Hydrometeorologiska
3. Biologiska

Huvudgrupperna är i sin tur indelade i undernivåer. Den av FN rekommenderade indelningen, med smärre anpassningar till svenska förhållanden, används som underlag för struktureringen av arbetet.

Förutsättningar för Sverige innebär att alla naturhändelser, enligt FN-ISDR definition, inte är relevanta. De händelser som bedömts viktigast att arbeta vidare med under de närmaste åren för den nationella plattformen är markerade med **fet kursiv stil i tabell 1**. Som en följd av den pågående klimatförändringen är det viktigt att i det långsiktiga arbetet bevaka händelser som kan förväntas bli vanligare i framtiden och att anpassa samhället till klimatförändringen.

Biologiskt betingade naturhändelser kan resultera i olyckor men kan också vara konsekvenser av andra naturhändelser. Tills vidare lämnas de biologiskt relaterade händelserna utanför plattformens prioriterade arbetsområde då de hanteras i andra sammanhang.

Tabell1: Typer av naturolyckor. De naturhändelser som den svenska plattformen arbetar med är markerade med fet kursiv stil.

Geologiska	Hydrometeorologiska	Biologiska
Jordbävning, jordskalv Tsunami Vulkanutbrott, Jordskred Ras i jord och berg Erosion vid kust och vattendrag Lavin Slamström	Översvämning Storm , cyklon, tornado Extrem nederbörd; regn, hagel, snö, isstorm Åskväder Torka Värmebölja Extrem kyla Skogsbrand Ökenspridning Lavin Slamström	Epidemi Smittsam djur- och växtsjukdom Insektsinvasion Angrepp av skadeinsekter

1.5 Nuvarande situation

1.5.1 Globalt

FN-ISDR:s rapport ”Revealing Risk, Redefining Development: Global Assessment Report on Disaster Risk Reduction”, 2011 beskriver läget. Globala katastrofförebyggande trender är följande: 1) väderrelaterade dödsfall sker i de länder med låg brutto nationalprodukt och ett svagt styre 2) sårbarhet på grund av översvämningar och cykloner ökar snabbt särskilt i delstater med laga inkomster. 3) dödlighet i tropiska cykloner och översvämningar har minskat fast ekonomiska förluster ökar. 5) utvecklingsländer har största risken för att skadas när en katastrof inträffa

De senaste 20 åren har visat en exponentiell ökning av antalet kommuner som rapporterar förluster och skador på grund av väderrelaterade katastrofer .

Större geografiska områden utsattas för katastrofrisker

Framtida risker inkluderar: 1) vulkanutbrott som påverkar den globala vädersystem 2) extremt rymdväder och geomagnetiska stormar 3) oväntade extrem klimathändelser 4) samspel mellan fysiska och tekniska risker med negativa konsekvenser

FN och andra organisationer visar i sina rapporter en stigande trend när det gäller antal och omfattning av naturolyckor. Under de senare år har flera stora naturolyckor inträffat både i Sverige och internationellt och på grund av klimatförändringar och samhällsutveckling kommer sannolikt också frekvensen och konsekvenserna av naturolyckor att öka såväl i Sverige som i andra länder.

Fortsatta utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser på eller över nuvarande nivåer kommer att leda till en ytterligare uppvärmning, vilket sannolikt kommer att resultera i att vi får uppleva större förändringar i det globala klimatsystemet under 2000-talet än de som observerats under 1900-talet. Detta kommer sannolikt att ta sig uttryck i bland annat värmeböljor, kraftigare

regn, snöfattigare vintrar men även höjning av havsytans nivå samt förskjutning av storskaliga cirkulationsmönster såsom västvindbältet.²

1.5.2 Europa

Jämfört med det genomsnittliga antalet naturkatastrofer under perioden 2000-2008, minskade antalet katastrofer i Europa med 20.9 procent under 2009. Färre hydrologiska och meteorologiska katastrofer inträffade, men antalet klimatologiska händelser ökade något. Störst antal skadade och döda orsakades av geofysiska katastrofer (50.9 procent), i synnerhet L'Aquila jordbävningen i Italien den 6 april 2009, följt av hydrologiska katastrofer (37.9 procent). Meteorologiska katastrofer orsakade färre offer under 2009 än under tidigare år. Emellertid var det meteorologiska händelser som svarade för de flesta ekonomiska skadestånden i Europa under 2009 och ökade skador från meteorologiska katastroferna rapporterades jämfört med det årliga genomsnittet under perioden 2000-2008, främst på grund av stormen Klaus som drabbade Frankrike, Spanien och Italien i januari 2009. (Källa: CRED)

Naturolyckor har ofta stor miljöpåverkan som kan vara både positiv och negativ genom att dels medföra stora skadekostnader för människor och egendom, dels medverka till långsiktig förnyelse av det naturliga ekosystemet.

1.5.3 Sverige

Under de senare åren har flera omfattande naturolyckor inträffat i Sverige. Exempel på händelser som har påverkat och utsatt viktiga samhällsfunktioner för stora störningar, samt drabbat enskilda, är:

- översvämningen i södra Norrland sommaren 2000 samt i Värmland och västra Götaland (Glafsforden och Vänern) i november - december 2000.
- skyfall i Bohuslän (Orust) i augusti 2002 och i Värmland (Hagfors) i augusti 2004
- långvarig nederbörd och höga flöden i sydvästra Sverige i december 2006
- stormarna i södra Sverige - "Gudrun" i januari 2005 och "Per" i januari 2007
- skogsbrand i Norrbotten (Bodträskfors) i augusti - september 2006
-
- skred vid E6 i Bohuslän (Småröd) i december 2006
- slasklaviner i Västerbottensfjällen, 2010
- utbrott av cryptosporidiebakterier i dricksvattnet i Östersund 2010
- pågående stranderosion längs den svenska sydkusten

Klimatförändringarnas förväntade påverkan på Sverige har behandlats ingående av Klimat- och sårbarhetsutredningen (2005-2007). Utredningen har levererat två betänkande:

² Naturvårdsverket, FN:s klimatpanel 2007: Den naturvetenskapliga grunden. Sammanfattning för beslutsfattare. Rapport 5677, februari 2007.

- delbetänkande; "Översvämningshot, Risker och åtgärder för Mälaren, Hjälmaren och Vättern" (november 2006)
- slutbetänkande; "Sverige inför klimatförändring – hot och möjligheter" (oktober 2007)

I betänkandena redovisas ett antal viktiga slutsatser med avseende på naturhändelser och naturolyckor samt vilka konsekvenser klimatförändringarna får på samhället. Utredaren lämnar också förslag på uppdrag till myndigheter, förändringar i lagstiftning samt finansiering av åtgärder. Behovet av tvärssektoriell samverkan betonas liksom behovet av samordning, till exempel genom etablering av nationell plattform för arbete med naturolyckor.

Inom ramen för Nationell plattform för arbete med naturolyckor har MSB publicerat rapporterna Ansvar vid naturolycka (MSB 0179-10) och Klimatanpassning i Sverige – en översikt (MSB 214 – augusti 2010). Den senare rapporten följer upp vilka uppdrag som lagts efter Klimat- och sårbarhetsutredningen och bland annat konstateras att en stor del av uppdragen har lagts på myndigheter inom den nationella plattformen.

Som exempel kan nämnas att MSB har fått regeringens uppdrag att utreda konsekvenser av en översvämning av Mälaren och SGI har i uppdrag att utreda förutsättningarna för en ökad tappning av Vänern via Göta Älv. Båda uppdragen slutförs och rapporteras under 2011/2012.

I mars 2009 presenterade regeringen sin proposition En sammanhållen klimat- och energipolitik (Prop. 2008/09:162). I propositionen betonas bland annat länsstyrelsernas centrala roll som samordnare och pådrivare av klimatanpassningsarbetet.

Propositionen anses utgöra Sveriges strategi för att möta klimatförändringarna och sedan den antogs i riksdagen har till exempel Livsmedelsverket fått ett nationellt samordningsansvar för dricksvatten och SMHI i uppdrag att etablera ett nationellt kunskapscentrum för klimatinformation.

2. Syfte, verksamhetsidé och mål

2.1 Syfte och verksamhetsidé

Det övergripande syftet för Hyogo Framework for Action och uppbyggnaden av nationella plattformar för arbete med naturolyckor är att förluster i liv, sociala, ekonomiska och miljömässiga tillgångar orsakade av naturkatastrofer påtagligt ska ha minskat till år 2015. Den nationella plattformen ska bidra till att förbättra samverkan och samordning mellan myndigheter och organisationer i Sverige utan att frånta någon dess ansvar. Därigenom ska plattformen bidra till att Sverige uppfyller åtagandena enligt Hyogodeklarationen och Hyogo Framework for Action. Plattformen ska samverka med eller komplettera andra nätverk.

Verksamhetsidén för den svenska nationella plattformen är:

Att skapa ett säkrare Sverige genom att minska riskerna för naturolyckor och öka samhällets förmåga att hantera dem.

Att utgöra en arena för samverkan mellan organisationer och befintliga nätverk för att öka den samlade förmågan hos samhällets aktörer.

Att stödja berörda aktörer med underlag i arbetet med naturolyckor på lokal, regional och nationell nivå.

I oktober 2011 fanns det 20 nationella plattformar i Europa. FN-ISDR:s rapport "Implementing the Hyogo Framework for Action in Europe: Advances and Challenges" sammanfattar de nationella rapporterna för perioden 2009-2011. Rapporten påpekar att de europeiska länderna har ökat sitt förebyggande och skadebegränsande arbete. Fokus är inte längre enbart på operativa insatser. Det finns fortfarande utmaningar i att lyfta fram behovet av katastrofriskreducering i policier, program och i samhällsplaneringen. Klimatanpassningsfrågor samt de sociala och ekonomiska konsekvenserna av naturolyckor bör undersökas. I rapporten pekas också på behovet av att resurser tillförs även på lokal nivå för att säkerställa att arbetet där kan påbörjas och underhållas. Rapporten understryker också att erfarenhetsåterföring bör ingå i det katastrofriskreducerande arbetet.

2.2 Insatsområden och mål

Det övergripande syftet med arbetet inom den nationella plattformen är att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor genom att samordningen förbättras. För att uppnå detta genomförs arbete inom tre insatsområden med angivna mål:

2.2.1 Insatsområde 1 - Samverkan och samordning mellan myndigheter och organisationer

Mål

Målet är en ökad och breddad tvärssektoriell samverkan mellan myndigheter och organisationer som ger en allsidig belysning av risker, möjliga åtgärder och deras konsekvenser samt resulterar i ett behovsanpassat stöd till främst kommuner, landsting och länsstyrelser i frågor som rör naturolyckor.

Nås genom:

- Bättre samordning mellan myndigheter och organisationer på nationell, regional och lokal nivå
- Tydlig grafisk identitet och tydliga kärn- och mervärden för plattformen
- Ökad nationell samverkan vid och lärande från internationella och nationella insatser.

2.2.2 Insatsområde 2 - Effektiv dataförsörjning

Mål

Målet är att identifiera samhällets behov av data och planeringsunderlag samt förbättra tillgängligheten och underlätta utbyte av informationen. Därigenom ges bättre förutsättningar för en gemensam lägesbild som kan utgöra beslutsunderlag hos berörda aktörer i arbetet med att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor.

Nås genom:

- Samordning av planeringsförutsättningar från nationell nivå över sektorsgränser tillämpas och i praktiken genom spridning av bland annat goda exempel.
- Effektiv användning av grundläggande geodata, geodatatjänster samt verksamhetsanpassade tjänster utgående från behov inom arbetet med att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor

2.2.3 Insatsområde 3 - Forskning, utveckling och kunskapsförsörjning

Mål

Målet är att genom forskning, utveckling, information och utbildning stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera naturolyckor.

Nås genom:

- Identifiera behov av ny kunskap samt att verka för att denna kunskap tas fram.
- Verka för att nödvändiga insatser för utbildning och kunskapsförmedling genomförs i nationell, nordisk och internationell samverkan.

2.3 Aktiviteter

Arbetet utförs genom ett antal aktiviteter plattformens verksamhetsplan. Aktiviteterna kan vara till exempel seminarier, utredningar eller projekt och rikta sig till olika målgrupper.

Aktiviteter som normalt ligger inom en myndighets ansvarsområde genomförs av myndigheten och utgör underlag i rapporteringen av Sveriges arbete till FN-ISDR . Respektive organisation finansierar sådana aktiviteter inom sitt ansvarsområde. MSB ansvarar för Sveriges nationella rapportering till FN-ISDR.

3. Medverkande myndigheter

3.1 Inledning

Inför bildandet av den nationella plattformen för arbete med naturolyckor genomfördes bland annat kartläggningar av deltagande myndigheters verksamhet med anknytning till naturolyckor insorterat på de av HFA fem prioriterade områdena samt av befintliga samverkansform, råd och delegationer med anknytning till naturolycksområdet. Med detta som bas stod det klart att det fanns ett stort behov av att förstärka samverkan och arbetet inom naturolycksområdet genom att bilda den nationella plattformen.

3.2 Medverkande myndigheter

Myndighetsnätverket för den nationella plattformen består av 17 samverkande myndigheter och organisationer.

- Boverket
- Energimyndigheten
- Lantmäteriet
- Livsmedelsverket
- Länsstyrelserna *)
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Naturvårdsverket
- Riksantikvarieämbetet
- Socialstyrelsen
- Sida
- Skogsstyrelsen
- SMHI
- Statens geotekniska institut
- Svenska Kraftnät
- Sveriges geologiska undersökning
- Sveriges Kommuner och Landsting
- Trafikverket

*) representerar även Havs- och vattenmyndigheten (HaV) vid utpekade länsstyrelser

4. Organisation och arbetsformer

4.1 Struktur för den svenska nationella plattformen

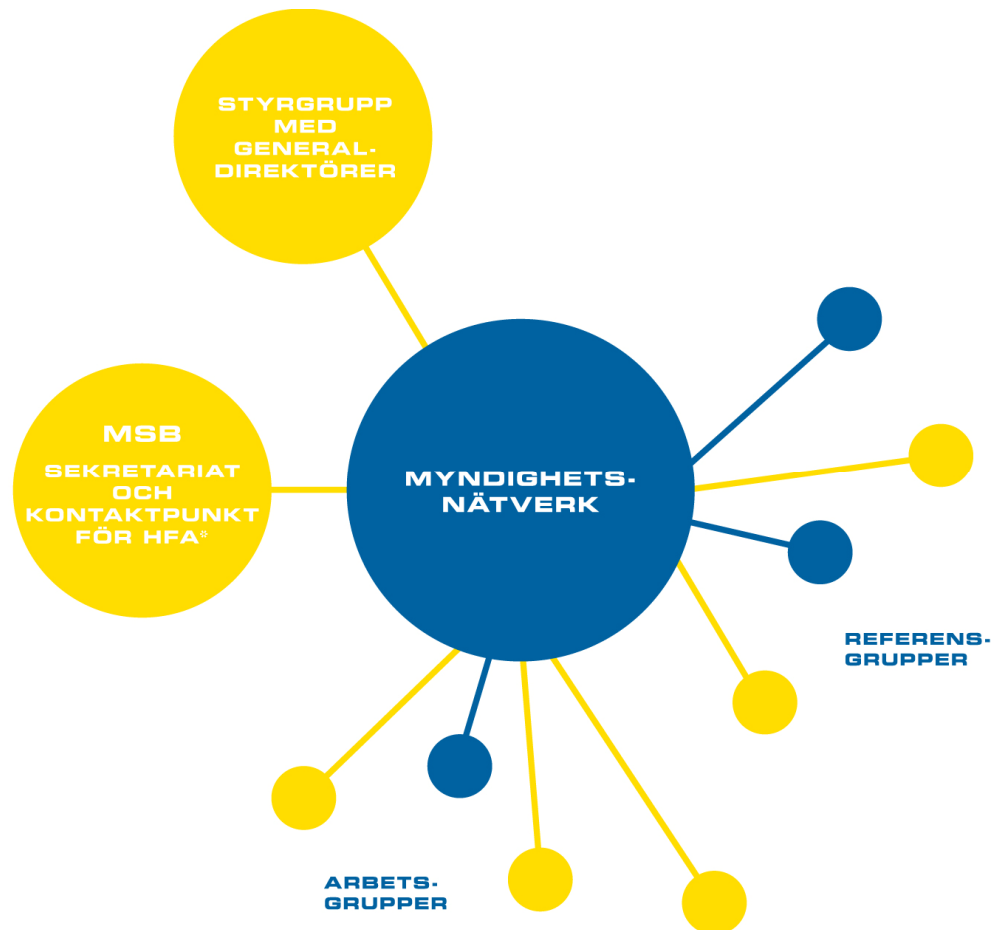
I FN:s riktlinjer betonas särskilt att en nationell plattform bör ha en bred ansats och gå över sektorsgränser, omfatta många intressenter och inkludera kunskap och vetenskap från olika ämnesområden. Den svenska nationella plattformen utgörs av ett nätverk som består av statliga myndigheter och organisationen Sveriges kommuner och landsting (SKL) som företrädare för den kommunala nivån. Den regionala nivån representeras av en representant för länsstyrelserna. Inriktning och övergripande styrning av arbetet genomförs av en **styrgrupp** som utgörs av generaldirektörerna (eller motsvarande) från de organisationer som ingår i nätverket. Ordförande i styrgruppen är generaldirektören för MSB.

Myndighetsnätverket utgörs av en representant per myndighet/organisation med utsedda suppleanter. Representanterna bör ha bred kunskap om sin myndighets/organisations arbete med naturolyckor. De bör också ha mandat att företräda den egna organisationen samt att förankra plattformens verksamhet i denna och initiera beslut och verksamhet i enlighet med plattformens intentioner. Samarbetet och samverkan i myndighetsnätverket ska syfta till ett gemensamt lärande och erfarenhetsåterföring från goda exempel på förebyggande arbete och inträffade händelser. Arbetet i myndighetsnätverket leds av ett sekretariat vid MSB.

Myndighetsnätverket kan kompletteras med **referensgrupper**. I första hand bör existerande nätverk inom aktuellt problemområde användas men i de fall där lämpligt nätverk saknas kan en särskild referensgrupp sammankallas.

Vid behov kan myndighetsnätverket tillsätta **arbetsgrupper** för arbete med avgränsade uppdrag. Dessa kan bestå av en delmängd av representanter från myndighetsnätverket eller av personer utanför myndighetsnätverket. Sammansättningen avgörs för varje arbetsgrupp beroende på vad som är lämpligast för uppdraget. En arbetsgrupp ska dock alltid ledas av en representant från myndighetsnätverket.

Nationell kontaktpunkt (HFA focal point) och sekretariat för den nationella plattformen finns på MSB med personal och funktioner för koordinering, kommunikation, internationella kontakter, rapportering och administration.

Figur 1: Struktur för den svenska nationella plattformen för arbete med naturolyckor

4.2 Ansvar och arbetsuppgifter

4.2.1 Styrgrupp

Styrgruppen sammanträder årligen i slutet av verksamhetsåret. Ytterligare sammanträden kan genomföras på begäran av medlem i styrgruppen.

Styrgruppens uppgifter är bland annat att:

- ge övergripande inriktning och ramar för arbetet
- fastställa handlingsprogram
- fastställa verksamhetsplan
- fastställa verksamhetsberättelse
- ta ställning till nya deltagare i myndighetsnätverket

4.2.2 Myndighetsnätverket

Myndighetsnätverket sammanträder minst två gånger per år. Huvudsakliga arbetsuppgifter är att:

- vid behov revidera handlingsprogrammet
- utarbeta verksamhetsplan
- följa upp genomförd verksamhet mot målen
- bidra till och kontrollera verksamhetsberättelsen

- bidra till underlag för rapportering till FN-ISDR
- återrapportera till styrgruppen
- föreslå myndigheter och organisationer som bör medverka i myndighetsnätverket

4.2.3 Referensgrupper

Referensgruppernas huvudsakliga arbetsuppgifter är att:

- bidra till en bred förankring och kommunikation mellan de centrala myndigheterna/myndighetsnätverket och andra relevanta sektorer och områden i samhället
- bidra till processerna att utarbeta mål och handlingsprogram genom att fungera som remissinstans/bollplank)

4.2.4 Arbetsgrupper

Arbetsgrupper tillsätts vid behov för att genomföra aktiviteter enligt verksamhetsplanen.

4.2.5 Sekretariatets arbetsuppgifter

Sekretariatets huvudsakliga arbetsuppgifter är att:

- koordinera och driva plattformens arbete
- förebereda styrgruppsmöten
- förbereda och leda möten med myndighetsnätverket
- utarbeta förslag till verksamhetsplan och verksamhetsberättelse
- utarbeta underlag och bakgrundsdokument
- ansvara för plattformens kommunikationsverksamhet
- hantera förfrågningar och remisser från FN-ISDR och andra länders nationella plattformar
- delta i arbetet inom ramen för den regionala plattformen European Forum for Disaster Risk Reduction
- delta i Global Platform for Disaster Risk Reduction
- planera och delta i nordiska möten om HFA
- anordna studiebesök från andra länder avseende genomförandet av HFA
- anordna internationella utbyten om HFA på nationell och lokal nivå.
- samråda med försvarsdepartementet och utrikesdepartementet kring specifika nationella och internationella HFA-frågor.
- rapportera till FN-ISDR om Sveriges arbete enligt HFA

4.2.6 Styrande dokument

Styrande dokument för arbetet är:

- handlingsprogram

- verksamhetsplan

Ovanstående dokument ska tillsammans med verksamhetsberättelsen fastställas av styrgruppen. I övrigt upprättar myndighetsnätverket och sekretariatet de dokument som behövs för att genomföra verksamheten.

4.3 Information och kommunikation

Arbetet inom den nationella plattformen ska vara allmänt tillgängligt och kommuniceras med omvärlden. Mål och aktiviteter för kommunikationen bör beskrivas i verksamhetsplanen och i första hand omfatta den verksamhet som bedrivs gemensamt av den nationella plattformen. Generellt gäller att

- Handlingsprogram, verksamhetsplan och verksamhetsberättelse ska vara tillgängliga msb.se/nationellplattform
- Mötesanteckningar från möten i styrgrupp, rapporter, dokumentation från seminarier etc. ska publiceras via webbsidan enligt ovan
- Arbetsmaterial och anteckningar från möten i myndighetsnätverket och arbetsgrupper ska vara tillgängliga för myndighetsnätverket via Internet i en teknisk lösning som MSB tillhandahåller.

4.4 Finansiering av verksamheten

4.4.1 Möten med styrgrupp och myndighetsnätverk

Det årliga mötet med styrgruppen och möten inom myndighetsnätverket finansieras av respektive deltagande organisation (tid, resor etc.).

4.4.2 Sekretariat

MSB svarar för kostnader för HFA Focal Point, sekretariat, administration samt information och kommunikation enligt handlingsprogrammet (se avsnitt 5.2.5).

4.4.3 Aktiviteter

Aktiviteter som initierats inom plattformen och som inte ingår i myndigheternas ordinarie verksamhet bör utföras inom den nationella plattformens ram. Sådana aktiviteter kan vara konferenser, seminarier, utvecklingsprojekt, utbildning etc. Finansiering bör ske genom överenskommelser inom plattformen i varje särskilt fall, genom samverkan med andra organisationer (i Sverige eller internationellt) eller genom deltagaravgifter.

Aktiviteterna genomförs av arbetsgrupper med representanter från myndigheter inom nätverket, eventuellt kompletterat med ytterligare resurser. Rapporter från plattformen och de medverkande myndigheterna publiceras löpande på FN-ISDR:s webbplats preventionweb.net.

Aktiviteter som normalt ligger inom en myndighets ansvarsområde genomförs av myndigheten och infogas i uppföljningen inför rapporteringen av Sveriges

arbete till FN-ISDR . Respektive organisation finansierar sådana aktiviteter inom sitt ansvarsområde.

4.4.4 Referensgrupper

I de fall referensgrupper bildas finansierar deltagande organisationer själva sin medverkan.

5. Rapportering och uppföljning

5.1 Styrgrupp

Genomförd verksamhet ska redovisas en gång per år i ett utkast till verksamhetsberättelse som redovisas på det årliga styrgruppsmötet. Verksamhetsberättelsen omfattar ett kalenderår. Verksamhetsberättelsen fastställs, efter förankring i styrgruppen, slutgiltigt vid första mötet med myndighetsnätverket det närmast kommande verksamhetsåret. Rapportering kan också ske vid särskild begäran från styrgruppen.

5.2 Medverkande organisationer i den Nationella plattformen

Löpande rapportering och information till medverkande myndigheter lämnas genom respektive myndighetsrepresentants försorg.

5.3 Regeringen

MSB rapporterar sitt uppdrag angående nationell plattform i årsredovisningen samt enligt särskild begäran från departement/regeringen.

Medverkande myndigheter rapporterar sina ansvarsområden enligt respektive uppdragsgivares önskemål.

5.4 FN-ISDR

Inom plattformen medverkande myndigheter bidrar med rapportering inom sitt ansvarsområde. MSB ansvarar för sammanställning av rapporter och avrapportering till FN-ISDR.

Rapporteringen ska normalt följa de prioriterade områdena enligt ”Hyogo Framework for Action” (se avsnitt 1.2).

